

*A selection of poems written by
Jaleh Esfahani*

Migrating Birds

پرندگان مهاجر

*Translated from Persian
by Rouhi Shafii*

Migrating Birds

A selection of poems by

Jaleh Esfahani

Translated from Persian

by

Rouhi Shafii

Migrating Birds

Published by

.....

First published in 2006

Jaleh Esfahani is known to be the author of this book. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, used in any form, shape or means, without the prior permission of the author.

ISBN

Translations: Rouhi Shafii

Original poems: Jaleh Esfahani

Cover design:

*Bewildered silence,
the anthem of a nomad star
in the universe.*

*A poem was born,
the beginning of which
hymn of gods
and you
the beginning of all my songs*

Memorandum to the reader

I began to know her slowly, steadily and in the course of sitting with her, deciding which piece to chose for translation. This intimate experience took us into the orbit of a nomad star. It was a pleasant journey, full of fun, laughter, worries and explorations. I began to know her in the *splendid bewilderment of poetry* and I saw her world through her eyes and did all my best to portray it into English, which after all is not my mother tongue, nor hers.

It is as though she has never left Esfahan and lived close to the River Zende Rood. It is as though she is visiting the rose gardens of Shiraz, hikes over the slopes of the Alborz mountains, walks on the shores of the roaming river, just to rest for the night in her bed somewhere in Azarbaijan, Russia or London. And the Rood lives in her, roaming and roaring:

*Living freely among the human family,
though never forgetting Zende Rood
and hidden at night
wept its loss.*

Though she had left home many decades ago but had returned night after night to walk across the Thirty Three Column Bridge that leads to Jolfa, the Armenian township on the other side, where she had her first dance lessons as a teenager. To her, Esfahan, the city which was once called *half of the world*, is alive and immortal:

*The alleyways, unchanged, the town as it were,
the mountain in place, the river, roaring,
the meadows, still green, Zende Rood, unchallenged
and the domes and the beauty of the minarets,
ancient epics.*

Migration has brought with it that sense of not belonging, of otherness and alienation but she has tried to assimilate in her new environment wherever she has gone and has spoken the language of hope and unity. In her, the distance stretches far beyond *migrating birds*. Migration had been the story of her life and writing in and about migration has occupied a massive space in her work:

*Oh, migrating birds
where are you flying in such haste
in this still sunset?
Your journey might last
till spring comes to the garden
and the apple blossoms bloom without you.*

Displacement and migration paints a tableau that each and one of us, migrants, hangs from the wall of our inner thoughts as we live through years away, far away from where we once called home.

In her poetry, migration finds a deeper root:

*Latitude of migration,
gradual discolouration of identity.*

*In the latitude of migration
Poets are birds with no nest and no heir.*

Though she had not had a nest of her own choice for as long as she remembers, nevertheless, Jaleh Esfahani's poetry has been her strength, the point of departure and return. In her long, fruitful life, despair had come and gone but never overcome her:

*I do not lament in vain
the pen in my hand
dagger and mirror.*

Jaleh's poetry is a heritage that crosses the boundaries of time and space. It transcends the borders of her home country, Iran, goes into the Silk Road, gains strength from the socialist system in the then Soviet Union, where she had lived for thirty years, expands into the wider world as she gets close to humanity and always mixes with nature and natural beauties. Jaleh is a philosopher, humanist, socialist, feminist and above all, an admirer of natural beauties.

For Jaleh, life has a philosophy, a meaning and a beauty. Life should not be lived in vain, in waste:

*I adore the god of earth
the flames of the burning heart
the fire of love
which shine in your eyes.
I believe in the power of a human
who grows thousands of stars
over the wing of thought.*

Jaleh is the painter of life, an artist of no boundaries and no country. She reminisces the past, writes against tyrants and oppressors, those who have ruled her country for as long as time remembers but for her, humanism can not be confined to a particular country. Humanism as a universal concept has a strong presence in her work but above all, it is the belief in self and the power of humans that distinguishes Jaleh's poetry:

*I swear by the red rose at dawn
the tree that broke by thunder*

*has run roots into soil
and will soon blossom.*

*Unaware we are of our power
in us, thousands of designs
to beautify the world.*

In search of beauty, Jaleh goes to the farthest corners, *a wild mountain plant/ silver moon riding high on emerald tree/ the dead winter tree covered in blossoms/ the bird asleep, the stars awake/ the parks green, wrapped in tulip/ and water, water, the sea not the river, ships moving, boats crossing, people sailing, reaching the shores that await them with a green smile.*

Movement, the presence of turmoil, the drive to sail and distance from the turmoil, to succeed and conquer. Hope in abundance, love everywhere, the joy of life, the centre stage:

*To be joyous is an art,
should other hearts beat with
the drum of happiness
inspired by us
life would be a unique scene of art.*

Jaleh Esfahani is an establishment of many faculties. While she has written about migration, nature, humans, dictators, oppressors and oppression, which portrays her political world views, she has also dedicated a massive part of her work on liberty and free thinking. Veils and walls, females wrapped and shrouded, shadows and walls, voices not heard, faces covered from the moon, the sun and the male fish in the pond. Some sixty years ago, Jaleh called on the Iranian women to wake up and free themselves from slavery, to become equal partners in the humans society:

*Time to fly out of the cage sisters
spread your wings and fly away.*

*Woman in Iran does not live
does not live.
This is not life but slavery.
How can slavery be called living?*

I conclude my notes and let the reader decide,
who is Jaleh Esfahani?

*A captive,
chained to the earth?*

A razing thunderous river

Flowing forever across time?

A woman perched on the ocean rock,
half human,
half bird
with fluttering wings
foot holding on the rock
head to the stars.

Who is Jaleh Esfahani, I would like to ask?

River,

Forest?

Forest and river?

River and forest?

The sea, the sea, not the river?

Rouhi Shafii, London

2005

Migrating Birds

Contents:

- 1- Things have to get worse before they get better
- 2- Migrating birds
- 3- The Missing eagle
- 4- If I were a painter
- 5- Waiting
- 6- Where are you from?
- 7- I adore
- 8- I have forgotten
- 9- Wild mountain plant
- 10- Humans and stone
- 11- You went away
- 12- The letter that never arrived
- 13- To be happy is an art
- 14- A better world
- 15- On the train
- 16- Blasphemy
- 17- A writer does not have two histories
- 18- Illuminated blue ship
- 19- Return
- 20- My poetry, my destiny
- 21- Limner
- 22- Let's imagine
- 23- Dream of sea
- 24- Crossing the river
- 25- There was hope
- 26- Forest and river
- 27- The sea torch
- 28- Kindness of a smile
- 29- I will go
- 30- Wave in wave
- 31- My eighth home
- 32- Splendid bewilderment
- 33- Asleep and awake
- 34- Latitude of migration
- 35- My comrades
- 36- Soul of woman
- 37- To the painter
- 38- Bewildered silence
- 39- Human court
- 40- My pen weeps
- 41- Reconciliation
- 42- Autumn garden
- 43- Oh, doctor

- 44- Dagger and mirror
- 45- New Year breeze
- 46- Seventy seven skies
- 47- I think
- 48- This is London
- 49- A message to the star
- 50- Moment by moment

تا پریشان نشود کار به سامان نرسد

خواهران از قفس خانه به در باید شد
بال بگشاده ز پرواز خبر باید شد
در پی دانش و فرهنگ و هنر باید رفت
ره سپار ره امید و ظفر باید شد
هم ره سختی و هم دوش خطر باید شد

ما اگر جمله به فکر زر و زیور باشیم
فارغ از درد و غم مردم دیگر باشیم
اگر از قافله جهد جهان دور افتیم
کی توانیم که در جامعه سرور باشیم
فرد با فایده ملت و کشور باشیم؟

جهل ما باعث خواری و سرافکنگی است
غفلت و سستی ما موجب شرمندگی است
زن در ایران نکند زندگی، آری نکند
نیست این زندگی، این بردگی و بندگی است
نام این بندگی شوم کجا زندگی است؟

آه اگر درد وطن خواه به درمان نرسد
حق انسانی زن، بر زن ایران نرسد
ژاله، بیهوده مکن شکوه ز اوضاع خراب
که جز این نکته تو را گفته به پایان نرسد:
" تا پریشان نشود کار به سامان نرسد.

“Things have to get worse before they get better”

Time to fly out of the cage, sisters.
Spread your wings and fly away.
Search for knowledge and culture.
Step on the road to hope and victory.
Endure danger and hardships.

If we all tend to gold and jewellery,
insensible to others' pains and suffering,
if we do not keep up with the caravan of progress,
how can we gain our place in the society,
and be useful to our country?

Our ignorance, shameful,
our hesitance, regretful.
Woman in Iran does not live,
does not live!
This is not life, but slavery.
How can slavery be called living?

Oh, what if the pain is not cured.
Women do not get their human rights!
But don't whine about the state of affairs Jaleh,
unless you say as the last word, that,
things have to get worse before they get better.”

“1945”

پرنندگان مهاجر

پرنندگان مهاجر، در این غروب خموش ،
که ابرتیره تن انداخته به قله ی کوه،
شما شتاب زده راهی کجا هستید؟
کشیده پر به افق ، تک تک و گروه و گروه.

چه شد که روی نمودید بر دیار دگر؟
چه شد که از چمن آشنا سفر کردید؟
مگر چه درد و شکنجی در آشیان دیدید،
که عزم دشت و دمن های دورتر کردید؟

در این سفر که خطر داشت بی شمار، آیا،
زکاروان شما هیچ کس شهید شده است ؟
در این سفر که شما را امید بدرقه کرد،
دلی ز رنج ره دور ناامید شده است؟

چرا به سردی دی ترک آشیان کردید
برای لذت کوتاه گرمی تنتان؟
و یا درون شما را شراره ای می سوخت؟
که بود تشنه ی خورشید، جان روشنتان؟

پرنندگان مهاجر، دلم به تشویش است ،
که عمر این سفر دورتان دراز شود.
به باغ باد بهار آید و بدون شما،
شکوفه های درختان سیب باز نشود
تلاش دائم پر شور می دهد امکان ،
که باز بوسه ی شادی بر آشیانه زنید.
میان نغمه ی مستانه ی پرستوها،
شما هم از ته دل بانگ شادمانه زنید.

به دوش روح چه سنگینی دل آزاری است ،
خیال آنکه رهی نیست در پس بن بست .
برای مردم رهرو، در این جهان فراخ
هزار راه رهائی و روشنائی هست .

Migrating Birds

Oh, migrating birds,
where are you travelling
in such haste,
in this still sunset,
as the dark clouds
spread over the mountain peak?
Flying to the horizon,
one by one and in groups,
leaving familiar meadows
for distant lands.
What pain and affliction
did you endure, deserting home
for safer lands?

On your hazardous journey,
as hope saw you off,
had any of you separated from the caravan
and was martyrs?

Was it for the short-lived
pleasure of warmth,
that you left in the cold of winter,
or were you burning with
an inner flame,
thirsty for sunshine?

Oh, migrating birds,
I am in agony.
your journey might last
till spring comes to the garden and
the apple blossoms bloom without you.

A continued,
feverish attempt
will make it possible
for you to plant merry kisses
on your nests once again,
and among the swallows'
thunderous singing
cry out with joy.

*

Hard would it be to imagine
no way out of a dead-end,
though for those who seek,
thousands of gates
shine at the end.

“1960”

عقاب گم شده

ای چشم های روشن شب ، ای ستاره ها
آیا عقاب گم شده ام را ندیده اید؟
در دشت های خرم و خاموش آسمان
او با دو بال سرکش و سنگین کجا پرید؟

آیا پرید و رفت به سیاره های دور
یا نیمه راه بر سر یک صخره ای نشست ؟
یا مست شد چنان که ته دره افتاد؟
یا از نهیب و غرش توفان پرش شکست ؟

روزی که روی رود خروشان جنگلی
افتاده بود سایه سبز درخت ها
من با همه شرار و شکنجی که داشتم
با او میان خرمن گل گشتم آشنا

گوئی تمام پیکر من دل شدو دلم
در دیده فسونگر او کرد آشیان.
گوئی درون زورق زرین آفتاب
رفتیم ما به گردش دریای آسمان
شد سرنوشت و آرزوی من دو بال او
با این دو بال سرکش خود ناگهان پرید.
ای چشم های روشن شب ، ای ستاره ها
آیا عقاب گم شده ام را ندیده اید؟

The missing eagle

Have you not seen my missing eagle,
in the silent, green meadows of the sky?
I ask the bright eyes of the night, the stars.
Where did he fly on those giant, rebellious wings?
Did he fly away to distant stars,
or landed on a rock, half way,
or got intoxicated and fell down the valley,
or, broke his wings by the force of the thunder?

The day the shadow of the green trees
fell over that roaming river,
I fell for him amid the heap of flowers,
carrying all the fire in me.

It was as if my body was nothing but a heart,
nested in the magic of his eyes.
It was as if inside the golden boat of sun,
we journeyed across the sky.
There, those two wings
became my aim, my desire.
Two rebellious wings with which,
he flew away into the abyss.
Did you not see my missing eagle?
I ask the bright eyes of the sky, the stars.
“1960”

من اگر نقاش بودم

من اگر نقاش بودم،
روی این دشت پر از گل ،
روی این رود خروشان ،
روی این کوه زمرد،
چهره ات را می کشیدم .

از فروغ اختران ،
وز تابش رنگین کمان ،
رنگ ها را می گرفتم،
رنگ ها می آفریدم،
تا برافروزم زچشمان تو،
دنیای جوانی را.

من اگر نقاش بودم ،
می نشاندم در نگاهت ،
نور گرم مهربانی را.

If I were a painter

If I were a painter,
I would paint your face
on this prairie of flowers,
and this wild river,
and this emerald mountain.

I would borrow colours from
the golden belt of Mars,
and the shining arrow of the moon,
and the stars,
and the halo of the rainbow.
I would draw colours
to brighten the world of youthfulness.
in your eyes,

If I were a painter, I would
paint the light of kindness
in your eyes.

“1960”

انتظار

امسال هم بهار پر از انتظار رفت .
هر برگ گل پرنده شد و از چمن گریخت .
باز آن بنفشه ها که به یاد تو کاشتم
اشک کبود سبزه شد و روی خاک ریخت .

از بس که عمر تلخ جدائی دراز شد،
ترسم مرا به بینی و شناسی این منم.
گر سرنهم به کوه و بیابان شگفت نیست ،
دیوانه غم تو و دوری میهنم .

Waiting

The long awaited spring is over.
Every petal has turned into a bird and
flown away.
Once again the pansies I planted
in your memory
have turned into purple tears
of the green over soil.

So long has lasted this painful separation
that you might see but
not recognise me.
No wonder if I drift into the wilderness
agonised at the distance between you
and me.

“1961”

می پرسی از من اهل کجایم؟

می پرسی از من اهل کجایم؟
من کولی ام ، من دوره کردم.
پرورده ی اندوه و درد م.

بر نقشه ی دنیا نظر کن
با یک نظر از مرز کشورها گذر کن

بی شک ، نیایی سرزمینی
کانجا نباشد در به در هم میهن من

روح پریش خواب کردم
شب های مهتاب
در عالم خواب
بر صخره های بی کران آرزوها، رهنوردم.

با پرسش اهل کجائی
کردی مرا بیدار از این خواب طلائی
افتادم از بام بلند آرزوها
در پای دیوار حقیقت.

می‌پرسی از من اهل کجایم؟
از سرزمین فقر و ثروت
از دامن پر سبزه‌ی البرز کوهم.
از ساحل زاینده رود پر شکوهم
وزکاخ‌های باستان تخت جمشید.

می‌پرسی از من اهل کجایم؟
از سرزمین شعرو عشق و آفتابم
از کشور پیکار و امید و عذابم
از سنگر قربانیان انقلابم
در انتظاری تشنه سوزد چشم‌هایم
می‌دانی اکنون
اهل کجایم؟

Where are you from?

Where are you from?
You ask,
I am a gypsy, a wanderer,
born of pain and affliction.

Look at the map of the world,
voyage across in a glance.
Doubtless you will not find a land,
where my fellow countryman
has not drifted.

*

I am the mystified soul
of a sleep-walker who at the full moon,
strolls across the cliffs
of endless desires.

By asking where
I am from,
you wake me up
from my golden dream.
I fall from the height of desires
at the foot of reality.

*

Where are you from?

You ask.

I am from the land of
wealth and poverty,
the green skirts of
the Alborz mountains*,
the majestic shores of
Zende Rood*,
and
the ancient citadel of Persepolis.

*

Where are you from?

You ask.

I am from the land of love, poetry, sun.
Home of battles, sufferings, hopes
and trenches of Revolution.

*

My eyes are burning
with a thirsty hope.
Now, do you know
where I am from?

* Alborz mountains are a range of mountains, separating the green north of Iran from the dry central parts.

* Zende Rood (originally Zayandeh Rood) is a river that passes through the city of Esfahan in central Iran.

“1962”

می پرستم

می پرستم خدای زمین را.
شعله های دل آتشین را
مشعل گرم عشق آفرین را
کز دل چشم تو می درخشند.

دارم ایمان به نیروی انسان
آن که بر بال اندیشه هایش ،
می نشاند هزاران ستاره.
آن که با شور و درد درونش ،
همچو دریای توفان گرفته،
می کشد سرسوی کهکشان ها،
تا که خود را رساند به جایی.

می پرستم خدای زمین را.
شعله های دل آتشین را
مشعل گرم عشق آفرین را
کز دل چشم تو می درخشند.

I adore

I adore the god of earth,
the flames of the burning heart,
the fire of love
which shines in your eyes.
I believe in the power of a human,
who grows thousands of stars,
over the wing of his thoughts.
He, who rises up to the universe,
with inner thunder and pain,
like a stormy ocean,
so to reach to the heights.
I adore the god of earth,
the flames of passion,
that warm, love-creating torch
which shines in your eye's heart.

“1963”

فراموش کرده ام

پیراهن کبود پر از عطر خویش را
برداشتم که باز بیوشم شب بهار
دیدم ستاره های نگاهت هنوز هم
در آسمان آبی آن مانده یادگار.

آمد به یاد من که ز غوغای زندگی
حتی تو را، چو خنده فراموش کرده ام
آن شعله های سرکش سوزان عشق را
در سینه ی گداخته خاموش کرده ام

I have forgotten

I took out my scented
purple dress to wear,
once again
on a spring night.
I saw the stars of your gaze
sparkling on its azure sky.
It reminded me that
in the flood of life,
I have forgotten you,
just as my laughter,
and extinguished had been
those blazing flames of love
that once rose
in my burnt heart.

“1964”

گیاه وحشی کوهم

گیاه وحشی کوهم نه لاله ی گلدان
مرا به بزم خوشی های خودسرانه میر.
به سردی خشن سنگ ، خوگرفته دلم
مرا به خانه میر زادگاه من کوه است.

ز زیر سنگی یک روز سر زدم بیرون
به زیر سنگی یک روز می شوم مدفون
سرشت سنگی من، آشیان اندوه است.
جدا ز یار و دیارم دلم نمی خندد
زمن طراوت و شادی و رنگ و بوی خواه.
به غیر حسرت پر خشم و آرزوی خواه

گیاه وحشی کوهم در انتظار بهار
مرا نوازش و گرمی به گریه می آرد
مرا به گریه میار...

Wild Mountain Plant

I am a wild mountain plant,
not a tulip in a vase.
Do not take me to senseless festivities.
I am used to the coldness
of the rough rocks.
Do not take me home.
My birthplace is the mountain.
Once I grew under a rock.
Once I will be buried under a rock.
My rough nature
is the nest of grief.
I am separated from compatriots and home.
My heart does not shed happiness.
There is no jubilation in me.
Do not expect me to be fresh, scented
and colourful.
I am but the fury of heartache.
I am a wild mountain plant
waiting for spring.
Stroking me with affection
makes me weep.
Do not make me weep.

“1964”

انسان و سنگ

تنهائی بی انتها تقدیر سنگ است .
تقدیر سنگ است این که کورو لال باشد.

هرگز نگرید از غمی، هرگز نخندد
بی درد و بی امید و بی آمال باشد.

گاهی به شکل صخره از دریای دوری
سیلی خورد روز و شبان خونسرد آرام.
گاهی به گوری افتد و ناگفته گوید،
آن کس که هرگز برنگردد چيستش نام.

اما چو گردد پیکر مردان جاوید،
ریزند مردم بر سرش گل های خوش رنگ
سنگی اگر انسان شود، خوشبخت باشد.
ای وای اگر انسان بدبختی شود سنگ.

Humans and Stone

A stone's destiny, endless loneliness
blind and mute.
never does it cry or laugh
no pain, no hope or expectation.

Sometimes in the shape of a rock of
the distant seas,
bearing blows day and night,
cool and calm.
Sometimes laid on a grave,
wondering,
what is the name of the one,
who never comes back to life.

But if the stone turns into
the statue of a hero,
people decorate it with flowers.
If a stone gets a human shape
it would be fortunate.
Imagine a doomed human
turning into stone!

“1965”

رفتگی

چون اختر شبگرد درخشیدی و رفتی،
بر من نگهی کردی و خندیدی و رفتی.
من سرخ شدم ، سوختم از برق نگاهت.
در چهره من آتش دل دیدی و رفتی.
یک لحظه شکفتی چو گل تازه بهاری .
یک عمر به من خاطره بخشیدی و رفتی.
گر بر من دل داده نبودی نظر مهر
از حال پریش ام زچه پرسیدی و رفتی؟
رفتگی تو و من ماندم و آشفتهگی عشق
بی تابی من دیدی و تابیدی و رفتی .

You Went Away

Like a wandering star
you shone and
went away.

Winked at me, smiled and
went away.

I blushed and burnt
in the blaze of your gleam.

You saw the flame of
my heart and
went away.

You bloomed swiftly
like a fresh spring flower,
gave me life-long memories and
went away.

If you had no feeling for this lover
why did you ask
of my agonising state of mind
and went away?

You went away, I remained
with the turmoil of love.

You saw my agonies, shone and
went away.

“1967”

نامه ای که نیامد

نداد مژده ی دیدار نامه ای که نیامد
و من هنوز نگاهم بر آن کبوتر قاصد
که بال های سپیدش بود چو ابر بیابان

فروغ گرم و پراز مهر نامه ای که نیامد
چراغ خلوت من شد شبان سرد زمستان
ز نامه ای که نیامد بسی ترانه شنیدم
چو ریخت نغمه ی نرم پرندگان بهاری
به شاخ و برگ درختان .

نوشته اند دلیران حماسه های قرون را
بر آن پرند زر اندود نامه ای که نیامد
ز شهر صبح فروزان .
پیام فتح بزرگی است نامه ای که نیامد
و من هنوز نگاهم بر آن کبوتر قاصد
که آید از سفر دور
بی قرار و شتابان

The letter that never arrived

It didn't give news of a visit,
the letter that never arrived,
and I am on the look out
for that messenger pigeon,
whose white wings resembled clouds
over the desert.

The warm and kind words of
the letter that never arrived,
became my light in the cold winter nights,
I heard many songs from
the letter that never arrived,
like the chirping of spring birds
over tall branches.

Heroes have written epics of centuries,
on the golden rims of
the letter that never arrived.
From the city of the glittering dawn,
comes the news of victory,
written in the letter that never arrived,
and I am still on the look out
for that messenger pigeon
to return from its long journey,
in haste and out of breath.

“1970”

شاد بودن هنر است

بشکفتد بار دگر لاله ی رنگین مراد،
غنچه سرخ فروبسته ی دل باز شود.
من نگویم که بهاری که گذشت آید باز،
روزگاری که به سر آمده ، آغاز شود.
روزگار دگری هست و بهاران دگر.

شاد بودن هنر ست .
شاد کردن ، هنری والاتر.
لیک هرگز نپسندیم به خویش
که چو یک شکلک بی جان، شب و روز،
بی خبر از همه خندان باشیم.
بی غمی عیب بزرگی است
که دور از ما باد!

کاشکی آینه ای بود درون بین،
که دراو
خویش را می دیدیم.
آن چه پنهان بود از آینه ها، می دیدیم.
می شدیم آگه از آن نیروی پاکیزه نهاد،
که به ما زیستن آموزد و جاوید شدن.
بیک پیروزی و امید شدن.

شاد بودن هنر است،
گر به شادی تو، دل های دگر باشد شاد.
زندگی صحنه ی یکتای هنرمندی ماست .
هرکسی نغمه ی خود خواند و از صحنه رود.
صحنه پیوسته به جاست.
خرم آن نغمه، که مردم بسپارند به یاد

To be happy is an art

Once again the tulip of desire flowers.
The crimson of the heart blossoms.
I am not saying the past spring will resume.
There will be other days and other springs.

To be joyous is an art.
To make others happy is
a higher art,
Though we do not value
being carefree and smiling,
overlooking others' pains.
Insensibility is a blemish
afar from us.

I wish we had a mirror in us,
to see what hides from the mirrors,
and were aware of that
power within that teaches us
to live and become immortal,
and the messenger of
success and hope.

To be joyous is an art,
should other hearts beat
with the drum of happiness
inspired by us,
life would be the unique
scene of art.
You sing your song and depart,
the scene is eternal.
Greet the song that stays
in the people's memory to infinity.

“1971”

جهان بهتر

اگر پرسند از من زندگانی چیست؟
خواهم گفت :

همیشه جستجو کردن
جهان بهتری را آرزو کردن .

من از هر وقت دیگر، بیشتر امروز هشیارم
به بیداری پر از اندیشه ام
در خواب ، بیدارم.
زمان را قدر می دانم
زمین را دوست می دارم

چنان از دیدن هر صبح روشن می شوم مشتاق
که گوئی اولین روز من است این ،
آخرین روز است .
درود شادی ام ،
با درد بدرودم در آمیزد
میان این دو آوا، یک هماهنگی مرموز است

در این غوغای افسونگر
چو مرغان بهاری بی قرار استم
دلم می گیرد از خانه
دلم می گیرد از افکار آسوده
واز گفتار طوطی وار بیهوده
دلم می گیرد از اخبار روزانه،
گر از بازار گرم و جنگ سرد این و آن باشد،
نه از راز شکوفائی نیروهای انسانی

فضای باز می خواهم
که همچون آسمان ها بی کران باشد
و دنیائی که از انسان ،
نخواهد قتل و قربانی.

A better world

If you ask me what life is,
seek ceaselessly,
wish for a better world,
I would say.
Today more than ever,
I am conscious,
awoke, full of thought,
asleep, but wide awake.
I treasure time,
I love the earth.

I get such a delight
at the brightness of the day,
as if this is my first day
and also the last.
My delight greets me
and mingles with the pain of
farewell.
Between the two,
there is a mysterious harmony.

In this alluring commotion,
I am restless
like spring birds.
My heart aches when at home.
My heart aches from useless thoughts,
and parroted words,
and daily news,
when they talk of hot deals and
cold wars,
and not the secret of the blossoming of
people's powers.

I seek an expanse,
wide as the universe,
and a world which,
does not require
killing and sacrificing.

“1974”

در قطار

می دود آسمان
می دود ابر
می دود دره و می دود کوه
می دود جنگل سبز انبوه
می دود دهکده
می دود شهر
می دود تپه و می دود نهر
می دود
می دود کوه و صحرا
می دود موج بی تاب دریا
می دود خون گلرنگ رگ ها
می دود فکر
می دود عمر
می دود
می دود می دود راه
می دود موج و مهواره و ماه
می دود زندگی خواه ناخواه
من چرا گوشه ای می نشینم؟

On the Train

The sky runs.
The clouds run.
The valley, the mountain runs.
The thick, emerald forest runs.
The brook runs.
The river runs.
The village runs.
The town runs.
The plain and the desert run and run.
The restless waves run.
The crimson blood runs.
The road runs.
Thought runs.
Life runs.
The waves, the stars and the moon run.
Life runs, whether we want it or not.
Why should I sit in a corner?

“1974”

کفرانه

" چو من بگذرم زین جهان خراب "
بسوزان و خاکسترم را بر آب ،
برافشان به دریا، نه در آب رود،
که با روح دریا بخوانم سرود
سرودی که آهنگ توفان کند
به موج، آذرخشی درخشان کند
سرودی ز دریای شادی و نور
سرودی لبالب ز شور و غرور

" چو من بگذرم زین جهان خراب "
خدایا، نده بیش از اینم عذاب
که در این جهان برده ام رنج ها
ز دست تو و غم نگشتم رها.
نوشتم من این مثنوی در قطار
قطاری چو اندیشه ام بی قرار
من و مثنوی هر دو تا کهنه ایم
مد روز و هم وزن فردا نه ایم.

" چو من بگذرم زین جهان خراب "
به دربان دوزخ دهم این جواب :
من آتش وشم، سرکشم ، کافرم،
بسوزان مرا، شاعرم شاعرم.
خراب جهان را نمی خواستم ،
جهان را به آبادی آراستم ...

نوشتم من این مثنوی در قطار
که هرگز نماند زمن یادگار!

Blasphemy

When I leave this damn world,
burn me and scatter my ashes
on the water.
Scatter over the sea,
not the river,
so that I shall sing a song
with the spirit of the sea,
a song that aims for a storm,
and lights the waves
with its magnitude.
A song from the sea of happiness
and light
a song filled with glory and exhilaration.

*

When I leave this damn world,
oh, God, don't torture me further.
I have suffered enough.
I was never free from you and affliction.

I am writing these rhyming couplets on a train,
a train which is restless as my mind.
Though the couplets and I are both ancient,
not suitable for today and tomorrow.

*

When I leave this damn world,
I will tell the gate-keeper of hell
burn me, burn me.
I am an unbeliever, rebellious.
I am a poet, a poet.
I did not wish the world ruined.
I adorned the world with
the beauty of life.

*

I wrote these rhyming couplets on a train,
hoping they never survive.

“1974”

نویسنده دو تاریخ ندارد

دوران سپری گردد و خورشید بماند
گویند نویسنده دو تاریخ ندارد.

کی آمد و کی رفت ز دنیا؟
زیرا که هنرمند توانا،
یک دم به جهان آید و جاوید بماند.

A writer does not have two histories

Time travels but the sun remains.

An artificer it is said

does not have two histories.

When was he born?

When did he die?

A gifted artificer

is born once and lives forever.

“1974”

کشتی کبود

ای کشتی کبود چراغانی
در دوردست نیمه شب دریا
آیا تو رهسپار کجا هستی ؟
چندین هزار سال پر از غوغا
بر صخره های ساحل سرگردان
من ایستاده منتظرت هستم.
چندین هزار سال دگر این جا
چشم انتظار راه تو خواهم بود
ای کشتی کبود چراغانی.

ای کشتی کبود چراغانی
آیا تو از دیار بهارانی ؟
یا پیک پر ترانه ی یارانی ؟
یا یک شهاب ریخته بر آبی ؟
یا آن بهشت گمشده در خوابی ؟
یا با منت نهفته پیامی هست ؟
نزدیک شو، بگو که پریشانم .

ای کشتی کبود چراغانی
در انتظار لحظه ی دیدارت
خواهی اگر بگیریم ، می گیریم.
خواهی اگر بخندم، می خندم.
کز اشتیاق شعله کشد جانم.

ای کشتی کبود چراغانی
ترکم مکن که بی تو غمین استم
تنهاترین روی زمین استم
با این دل پر آتش توفانی
گر بامنی تو،
شادترین استم.
ای کشتی کبود چراغانی.
ای کشتی کبود چراغانی.

Illuminated blue ship

In the far distance and
on the midnight sea,
where are you heading,
you, illuminated, blue ship?
For thousands of years
on this roaring, rocky shores,
I had been standing and waiting.
I will be waiting another thousand years
for you to return,
illuminated, blue ship.

Do you come from the land of spring,
illuminated, blue ship?
Are you a messenger
heavy with my comrades' songs,
or, a shooting star over water,
or, that lost paradise in a dream?
Do you carry a secret message for me?
Come close, tell me,
I am in agony.

Oh, illuminated, blue ship,
waiting for the moment of arrival,
you want me to cry,
I will.
You want me to laugh,
I will.
A fire is burning inside me.

Oh, illuminated, blue ship,
do not leave me.
Without you,
I will be the loneliest on earth.
With you and this burning, thunderous heart,
I will be the happiest,
illuminated, blue ship,
illuminated, blue ship.

“1975”

بازگشت

کوچه همان کوچه است و شهر همان شهر
کوه همان کوهسار و نهر همان نهر
بیشه همان جا و زنده رود همان جا
گنبد و گلدسته و مناره ی زیبا
هست همان سان حماسه ی ابدیت.

بر در و دیوار ها هزار شعار است
شهر پس از انقلاب گرم به کار است
شهر هنرمند، شهر صنعت و پیکار
شهر گرفتار فقر و ثروت بسیار.
خنده ی فیروزه ها و رقص طلا ها
بر در دکان و در هیاهوی بازار.
تازه تر از باغ های صبح بهاران
باغ گل قالی است و نقش قلم کار
میوه فراوان کنار کوچه و میدان
چشم پر از بهت کودکان گرسنه
بوی دل انگیز نان تازه خوشرنگ
ساحل زاینده رود و جمع جوانان
هی خبر از جبهه ها و هی خبر از جنگ
جنگ که نابود باد روحش و نامش
این همه خون و خرابه باد حرامش!
باز چراغان شود به یاد شهیدان
پنجره ها، دکه ها، کنار خیابان.
یک سو آوارگان جنگ تیهکار
یک سو مردان دل سپرده به پیکار
در ره حفظ وطن تفنگ به دوش اند
عازم و عاصی و خشمگین و خموشند.

طرح پر افسون شهر و پرتو مهتاب
رود همان رود و آب رود نه آن آب
دخترک نوجوان شهر کجا رفت ؟
سوخت و شد دود و دود او به هوا رفت
یا که چو مرغی از آشیانه پرید او
رفت و دگر روی آشیانه ندید او
یا که پس از سال های دوری و پرواز
آمده اکنون به سوی لانه خود، باز؟

پرسه زنم کو به کو و خانه به خانه
از همه گیرم سراغ گمشده ام را
گویند او بود و شادی دل ما بود.
سایه آن دختر جوان همه جا هست
که سر آن کوه و گه به ساحل این رود
می دود او با شتاب اینجا، آنجا
می رود او جستجو کنان سوی فردا.

دخترک نوجوان شهر، کجائی؟
پیش بیا ما دو آشنای هم هستیم
همره و هم روح و هم نوای هم هستیم
سرخ روی تو چین چهره من شد
عمر من و تو فدای عشق وطن شد.
و ه که چه خرسند و سربلندم از این کار

دوره تاراج و تاج، گزمه ی مکار
خواست که برگردم و چو بنده شوم من
نزد وطن، خوار و سرفکنده شوم من
گوش نکردم به حرف پر خطر او
تا نشوم دود و دوده ی شرر او
درد وطن مانند و رستگاری وجدان
با دل پر اشتیاق و دیده بیدار
گر چه همه عمر من به رنج سفر رفت
هیچ نگویم که عمر رفته هدر رفت.

خوب برو دخترم، خدات نگه دار!
من به که گویم برو؟
تو دیر زمانی است
رفته ای و هیچ گاه باز نگردی .

آی جوانی، جوانه ای که شکفتی
در پسرانم که میوه های من استند
رفتی و من می روم، چه جای تاسف؟
این همه جان جوان چو جان من استند.
بوده چنین تا که بوده است زمانه
جا به گل و میوه داده است جوانه .

باز من و آسمان صاف صفاهان
این همه چشم پر انتظار درخشان .
دیدن یار و دیار آرزویم بود
شکر گزارم که زنده ماندم و دیدم
با همه دیری به آرزو رسیدم .
اینک آغاز هستی من و شعرم
رشد و شکوفائی نهال امیدم .

Return

The alleyway, unchanged, the town, as it was,
the mountain in place, the river, roaring,
the meadows, still green, Zende Rood* unchallenged,
the domes and the beauty of the minarets,
ancient epics.

On the walls and the gates, thousands of slogans,
the town, hot with the revolution, busy at work.
the town of artists, industry and battles,
a town caught between poverty and extreme wealth.
The smile of turquoises and the jingle of the gold,
decorating the shops in the bustle of the bazaar.
fresher than the orchards in early spring,
Persian rugs and hand-made embroidery.
fruits in abundance on the square and the road,
scent of freshly baked bread,
hungry children wondering around.
Young people gathering on the shore of Zende Rood.
News arriving from the fronts,
the war, whose name and soul,
I wish to obliterate.
Damn, so much blood, so much destruction.
Once in a while decorated with the names of the martyrs
windows, streets and the stalls.
On the one side, war refugees, the other,
men of war, taking arms,
silent, angry, rebellious on the road.

The alluring town in the moonlight,
the Rood* unchanged but not the water.
Where is that young, seductive girl?
Did she burn and her smoke rise to the sky?
or, did she fly away like a bird,
never saw the nest, ever,
or, has she returned to the nest,
once again, after long departure?

Walking from street to street, house to house,
looking for the one I lost,
they say, she was the warmth of our hearts,
the shadow of that young girl spreads across.
Once atop the hill, or the shores of the Rood,
running in haste, here and there,
running, searching for tomorrow.

Where are you?
Come to me, we long know each other,
the redness of your cheeks, wrinkles on my face,
you and I were sacrificed for our beloved land
and how delighted am I for all that.

The demonic dictator wanted me to return
at the time of robbery and destruction,
so to become his slave and be ashamed.
Though I did not go his way
and saved my soul,
longing for my country remained
and a clear conscience,
though I lived my life in pain, in exile,
never, ever said life was a waste.

Well, my young girl, go away,
may God protect you.
What am I saying?
you are long gone,
gone and never returned.

Now, youthfulness blooms,
in my sons who are the fruit of my life.
You departed and I too,
no place for regret,
so many young souls, my soul.
It was as it is, right from the beginning,
fruits will be born from blooms.

Once again, the clear sky of Esfahan
and I.
So many bright eyes in wait.
Though late, I stayed alive to visit
friends and this land as was my wish.
Thankful I am.
Time to start my life and my poetry
and grow plants of hope.

- Zنده Rood (originally Zayandeh Rood) is a river that passes through the city of Esfahan.
- Rood: river

“1980”

شعرم سرنوشت من است

من هیچ گه یک شاعر بزمی نبودم
تا نغمه پردازی کنم
یا باسخن بازی کنم
یا دختر اندیشه ام را
در رقص آرم با ترانه
تا آن که شادی و شگفتی آفرینم ، شاعرانه.

از کودکی تا یاد دارم
بوده ست شعرم سرگذشتم ، سرنوشتم .
غم ها و شادی های خویش و دیگران را
در دفتر تنهائی ام گاهی نوشتم
بی هیچ گونه انتظاری.

من هیچ گه باران نبودم
تا دشت های تشنه را سیراب سازم
تا کاروان خسته را آبی ببخشم
تا گلشن پژمرده را شاداب سازم
تا ابر را جاری کنم در جویباری.

من شب چراغ روشن دریا نبودم
تا کشتی گم گشته را آرم به ساحل
من هیچ گه شعری نگفتم
بی خواهش دل.

شب ها که میلیون ها ستاره،
تا صبح بالای سرم بود،
شعرم به سوی آسمان بال و پرم بود.

روزان غوغا،
در جنگ جباران و جلادان دوران،
شعرم سلاح و سنگرم بود
شعری که باشد سرنوشتم .

پرونده ام با این سخن بازست و بسته
یک عمر من، از نام گمنامان نوشتم.

My poetry, my destiny

I had never been a poet of feasts,
to sing a song,
or play with the words,
or dance the girl of my thoughts
with music,
lifting spirits in a poetic manner.

As far as it goes,
my poetry had been my life story,
my destiny.
Once, here and there,
I had written sorrows and joys
in the loneliness of my notebook,
with no expectations.

I had never been the rainfall,
to quench the thirst of the deserts,
to offer water to the thirsty caravan,
to water the fading flowers,
to let the cloud loose in the brook.

I had never been a sea torch,
to lead the wandering ship to the shore.
Never had I written poetry,
without the desire in my heart.

At night when millions of stars,
twinkle above,
poetry is my wings to fly me out.

In the turbulent days,
amid wars, dictators and executioners,
poetry, my rifle,
poetry, my destiny.

With this, I open and close my file,
I have written for the nameless,
all my life.

“1981”

نقش بنـــد

به گل سرخ صبحدم سوگند
که درخت شکسته در توفان ،
که دوانده است ریشه در دل خاک،
باز از نو جوانه خواهد کرد.

تخم کوچک که گوشه لانه است،
بشکند، جوجه ای پدیدآید
شود آن جوجه، مرغک رنگین
گرم پرواز و عاشق آواز
باغ را پر ترانه خواهد کرد.
و جهان از ترانه ها زیباست
که خوش آواترین شان از ماست

ماز نیروی خویش بی خبریم
نقش بند هزارها هنریم
که جهان را کنیم زیباتر.

هرکه روی زمین، زمانی زیست
بی اثر، بی ثمر نبوده و نیست
هست سازنده یا که ویرانگر

ما همه زنده در وجو همیم
چه زیادیم، ما همه باهم
گر جدائیم ما ز هم، چه کمیم!

ای خدا!
جای این جدایی ها
کی به دل های پربهانه ما،
مرغ عشق آشیانه خواهد کرد؟

Limner

I swear by the red rose at dawn,
the tree that broke by storm
has roots run deep in the soil,
and will soon blossom again.

That little egg inside the nest,
will shortly break with a chick.
That little chick will grow into
a colourful bird and
fills the orchard with
love songs.
And the universe swells with the enchanting
songs,
best of which, ours.

Unaware we are of our power.
We are master thousands of arts,
to beautify the world.

Whoever lived in this world
has left a mark, a line,
constructive, or destructive.

Alive we all are in each other,
voluminous we are,
together,
less we are,
torn apart!

Oh, God,
when will the bird of love
nest in our unsatisfied hearts,
instead of these separations?
“1984”

بیا خیال کنیم

بیا خیال کنیم ،
که سال های جدایی در این میانه نبود .
که عمر ما ، همه در رنج انتظار نرفت .
که آن درخت که با خون دل پیوریدیم ،
ز شعله های شبیخون آذرخش ، شکست .
شکست -

تلخ ترین واژه .
ناگوارترین!

هنوز در دل ما شور و زور در بازوست .
بیا درخت بکاریم ، باز روی زمین
بدون آنکه بگوئیم ،
کی شکوفه دهد .
و میوه ای که به بار آورد ،
که خواهد چید .

بهار تازه نفس ، خرم و دل افروز است .
بیا خیال کنیم
تولد من و تو ، صبحگاه امروز است .

Let's imagine

Let's imagine
that there was no parting in between,
that our lives didn't waste in waiting,
and that tree we watered
with our blood,
burnt and broke by
the flames of the lightening.
Defeat!
The most painful, intolerable concept!

There is still fire in our hearts,
and power in our arms.
Let's plant trees once again,
without questioning when it will bloom,
and who will harvest the fruits.

Fresh spring is enchanting,
let's imagine
that our birth is at dawn,
today.

“1988”

رویای دریا

شکوه آرزو را بازگو کن!
ندار از هیچ کس باکی، هراسی.
به هر چیزی نمی خواهی ، بگو " نه"
اگر راه رهایی زیر سنگ است ،
تمام کوه ها را زیر و رو کن.
وگر بشکست جام آرزویت ،
تلاطم های دریا را سبو کن ،
دریغ از لحظه ای ، در تنگناها،
فراخی بی کران را جست و جو کن.
گلی روئیده در رویای دریا،
بچین گل را
بچین گل را و بو کن.
جهان در جان تو
جان جهان – تو
جهان برترین را آرزو کن
که هر پیروزی ، اول
آرزو بود.

Dream of Sea

Tell me of the splendour of longing.
Have fear of no one
and say no to that against your heart.
Should the way to freedom
pass through rocks,
tear all the mountains apart.
If the goblet of your longings breaks,
drink of the turbulent sea.
Never stay stagnant,
search the endless world.

*

A flower has bloomed
from the dream of sea.
Pick that flower up
and enjoy its scent.

The world, your soul,
you, the soul of the world.
Desire the best in life,
for every victory
was a wish at birth.

“1990”

گذار از رود

به سرنوشت شگفت کسی می اندیشم
که راه پشت سرش نیست .
و چاره دگرش نیست
جز اینکه در شب سیلاب
بگذرد از رود.

امان ز وسوسه تلخ لحظه تصمیم ،
که می رهی زیلا
یا که می شوی نابود.
خروش شب زده سیل و رود خشم آلود
و هیچ راه دگر نیست ،
جز گذار از رود
جز گذار از رود

گل سپید سحرگاه آن سواحل سبز
کنار بستر آبی آب های کبود،
از که خواهد بود
از که خواهد بود

Crossing the river

Think of someone,
with no bridge left behind,
no choice but to cross the thunderous river
at night.

That agonizing moment of decision,
saved,
or drowned.

Wailing of the thunderous river,
no choice but
to cross,
to cross.

There, the white flower of dawn,
on those green shores,
by those blue waters.

Who will pick it up?
Who will pick it up?

“1990”

امید بود

دریای شب مشوش
کشتی به چنگ موج
توفان شدید بود.

فریاد رعد عاصی و اشک سیاه ابر.
ساحل ز دیده دور و افق ناپدید بود.

یک لحظه بود فاصله مرگ و زندگی
کو آن یقین
که فاصله ای هست بیش از این؟

آن شب ، شب شریر ،
از ژرفنای ظلمت دریای خشمگین ،
آن گوهریگانه که ما را نجات داد ،
نیروی جاودانه هستی ، امید بود.

There was hope

The ocean in turbulence,
the ship caught in the storm.
The howling of thunder and
tears of black clouds,
the shore far away,
and the horizon hidden.

There was a moment between life and
death.
Where was that certainty
that the distance was more than moments?

In that night,
that horrid night,
from the depth of the mad sea
we were rescued
by the eternal power of hope.

“1990”

جنگل و رود

گفت جنگل به رود خروشان
کاشکی چون تو بودم
روز و شب در سفر، در تماشا
راهی پهنه ی پاک دریا
بستر روشن آب.
در تن زندگی ،
جان پر شور بی تاب .
نور فیروزه فام روانه.
جاری جاودانه ...

من چه ام؟
یک اسیر زمین گیر
در سکوت ابد،
می شوم پیر،
می شوم زرد،
می شوم خشک ،
می شوم مشت خاکستر سرد،
دیر یا زود!

رود فریاد زد:
جنگل خواب و بیدار!
کاشکی ، من به جای تو بودم
خلوتی داشتم ، از زلال زمرد،
در چراغان شب های مهتاب ،
بودم آئینه دار بهاران
سایه ساران میعاد یاران.

سرنوشت تو، هر ساله از نو دمیدن
سرگذشت من ، از خود رمیدن
سراسیمه دائم دویدن
دویدن
دویدن

زین همه کوچی و رهسپاری ،
من چه دارم،
به جز پوچی و بی قراری ؟
وه، که یک لحظه جانم نیاسود!

هیچ کس را خبر،
از دل دیگری نیست.
کیست گوید،
که آن رهگذر
هست ؟ یا بود؟

آن که در سایه ها پرسه می زد،
از خود آهسته پرسید
من که ام؟
رود؟
جنگل ؟
هر دو باهم ؟
جنگل و رود ؟
جنگل و رود

“For my dear friend, Mr Mahmood Kianush”

Forest and River

I long to be you,
said the forest to the river,
‘journeying endlessly, sightseeing,
running towards the pure
expanse of the ocean,
the bedrock of clear water,
feverish soul of life,
turquoise of light,
flowing forever.

What am I?
A captive,
chained to the earth,
sooner or later,
getting old,
turning yellow,
drying into
a handful of cold ash,
in the eternal silence.

‘Hey, half asleep, half awake forest’,
called the river.
I wish I were you,
having the seclusion of pure emerald
in the illumination of
the moonlit nights,
the looking glass of spring
a shaded rendezvous for lovers.

Your destiny,
renewed life every spring.
My destiny,
running from myself,
running in bewilderment,
running,
running.

What do I gain from this
meaningless, restless journeys?
O, never do I rest for
one moment in life.

No one knows what goes on
in other people's minds.
Who is to ask,
who is that passer-by?
Who is he?

*

Walking slowly in the shadow,
a passer-by whispers to himself,
Who am I?
River?
Forest?
Both?
Forest and river?
River and forest?

“1991”

چراغ دریائی

دیدار بود و نور اهورائی.
شور و شرار و شادی و شیدائی
با جسم و جان شعله ور بی تاب ...

اینک من و سواحل تنهائی ،
با یاد تو، که افکنمش در آب،
چون شمع نیمه سوخته ی روشن .
تا شعله شعله پیش رود با رود
تا رفته رفته دور شود از من
تا آتشی که گرمی جانم بود،
گردد چراغ روشن دریائی .
تا در بلم دو عاشق آشفته ،
با نور شمع و بوسه، به هم گویند:
دیدار هست و شادی و شیدائی.

Lighthouse

There was a rendezvous
and a divine light.
Restless, excited, aflame and joyous
body and soul in turmoil.

Now, it is the shores of loneliness
and I.
In your memory,
I throw the light in the water
like a half-burnt candle,
so it floats aflame
on the river,
further and farther from me.
So the flame which was
the warmth of my soul
turns into a sea torch,
and two lovers in a boat
under the candle light and a kiss
remind each other
of a rendezvous and
the excitement of love.

"1993"

مهربانی لبخند

درخت خشک زمستان ،
پر از شکوفه شده
شگفت نیست اگر من ،
زنو شکفته شوم.
هزار و یک شب افسانه ی نگفته شوم.

خوشا شکوه گل سرخ ،
در صحاری سرد.
و مهربانی لبخند،
در تلاطم درد.

Kindness of a smile

The dead winter tree
is covered in blossoms.
No wonder if I bloom afresh,
and turn into a thousand and
one night untold story.

How wonderful is
the splendour of a red rose
in a cold desert,
and the kindness of a smile
in the intensity of pain.

“1994”

من هم می روم

آب ها می روند

ابرها می روند

پرندگان می روند

لحظه ها

روزها

سال ها

می روند

من هم می روم.

کاش سایه ی رفتنم ،

برباغ روشننت ننشیند

کاش پشیمان نشوی.

I will go

Waters are running,
clouds are moving,
birds are flying,
moments,
days,
and years
are passing.

I, too will pass through.
I wish the shadow of my passage
leaves unclouded
your sunny garden.
I hope you will not be sorry.

“1995”

موج در موج

این نه اول ، نه آخر دنیاست
آخر امشب ، اول فرداست
باز فردا و باز فرداهاست .

ذات شب ، ظلمت است
کار بیدادگر ، ستمکاری.
سازگاری و شرمساری هاست.

کشتی در خلیج مانده ی ما،
چشم بر راه بادبان بلند،
آرزومند پهنه ی دریاست .

چنگ در چنگ تندر و توفان
موج در موج پیشتر رفتن .
زنده،

سرزنده ماندن و دیدن ،
کان به ساحل رسیده،
کشتی ماست .

Wave in wave

This is not the beginning
nor the end of the world.
The end of tonight,
the dawn of tomorrow.
There is a tomorrow
and other tomorrows.

Darkness is the
essence of night,
an autocrat's task is oppression.
Coward, is the one, who
lives with that.

Our waiting ship on the bay
looks for a high mast,
longs for the expanse of the sea.

Fighting against storms and hurricanes,
furthering wave over wave,
alive and lively,
watching the one who reached the shores
is our ship.

“1995”

هشتمین خانه

سلام ای هشتمین خانه!
که هر بار آمدم ، گل خانه ات کردم.
تو را آراستم با آرزوهایم ،
که گرم و مهربان کاشانه ام باشی ...

خدا را هشتمین خانه !
به یاد من نیار افسانه ی گمگشته ها را
خانه ها را بادها بردند.
و من با جان عشق افروخته ،
بر دلک تقدر ، خندیدم.
چه ها دیدم ،
خودم می دانم و شعرم ،
که عطرش بوی گل ها را ،
زیاد بلبلان می برد...

سلام، ای هشتمین خانه!
به سویت آمدم ،
سرشار و سر زنده.

سلام آینده!
ای آینده
آینده!

My eighth home

Hello, my eighth home!
Frequently, I made you a green house,
and adorned you with my desires,
hoping you would be my kind and warm nest.

For God's sake, my eighth home!
do not remind me
the tale of my losses.
The wind took away my homes,
And I laughed at the clown of fate
with my burning soul.

What didn't I see!
Only my poetry and I
know what took away
the scent of flowers
from the nightingale's memory.

Hello, my eighth home.
I come to you
full of life.
Oh, hello the future,
the future,
the future.

“1996”

بهت شکوهمند

انبوه لاله های بهاران را خندیدم.
تمام ابرهای آکنده باران را گریستم
سراسر جهان را
در رنگ های روشن و تاریکش دیدم.
اینک از پلی می گذرم
که گذشتگان گذشتند از آن
و آیندگان خواهند گذشت .
پرسه زنان
در بهت شکوهمند شعر
در هیاهوی کهکشانی موسیقی
در دریای متلاطم ابهام و آرزو
می بینم که من ،
هستن را با همه ی رنجهایش
عاشقانه پسندیدم

Splendid Bewilderment

I smiled all the heaps of the spring tulips.
I wept all the impregnated clouds.
I saw the whole world
in its bright and dark colours.
Now I am walking on a bridge
that my predecessors had crossed,
and the future generation will.

In the splendid bewilderment of poetry,
in the uproarious universe of music,
and the turbulent sea of doubts and desires,
I see that
I have tenderly chosen life,
with all its pains.

“1996”

خواب و بیدار

شب و ستاره و نور
پرنده ها همه خواب و ستاره ها بیدار
ومن که در قفس خویش ، خواب و بیدارم

ز لحظه – لحظه نزدیک و
رفته رفته ی دور،
چه نقش ها که در آینه ی درون دارم.

در این گذار فراز و فرود روز و شبان
بلندتر پرشی خواهد ،
آرزوی بلند.
مگر که سر به سر سرنوشت بگذارم.

و آسمان ،
شب دریا،
ستاره ،
موج بلور...

Asleep and awake

The night, the stars and
the light.
The birds asleep, the stars awake,
and in my cage I sway between
sleep and consciousness.

From this close moment
to the farther times,
I have pictures deep set
in my inner mirror.

In the ups and downs of
day and night,
to climb higher ambitions
requires higher ladder,
else, tease fate.

And the sky,
the sea at night
stars,
and a crystal wave.

“1997”

بلندای هجرت

بلندای هجرت :
رنگ باختن تدریجی هویت .
افروختگی خواهش ها و خاطره ها
رقص روی چوب پا.
دنیا خانه ی من است "نیمای"
خلاف خواست خانه خدایان ...

در بلندی هجرت
" هر کسی کار خودش، بار خودش
آتیش به انبار خودش "
ای کاش می شد
دمی خویش را فراموش کرد
تا آتش انباری را خاموش کرد!

در بلندای هجرت
شاعران – پرندگان بی آشیانند
وارث ندارند
ارث شان اگر هم سنگین تر از معادن طلاست ،
سبک تر از گل های قاصد،
پا در هواست .

هزاران برگه ی سفید
بر آن دشت های برف پوش
ورجه و رجه ی پرنده سیاه
در منقار مرغک
شعر، شکوفه، اندوه، امید.

آه! ای بلندای هجرت
کاش می شدی کوتاه
کاش ، هیچ چشمی ترا نمی دید!

Latitude of migration

Latitude of migration,
gradual discoloration of identity.
Feverish memories and desires.
Stick walking,
“The world is my home”
as Nima* said,
against the wish of the lords of lands.
*

In the latitude of migration,
we are submerged in our shells,
tending own desires.
In the latitude of migration,
poets are birds with no nest
and no heir,
though their treasures
heavier than gold mines.
Yet light as dandelions
wander in the air.
*

Poets of no nest,
in their hands,
thousands of white sheets
like snowy plains,
dot, dot as a black bird's claws,
whose beak carries
poetry, blossom, sadness
and hope.
*

Oh,
latitude of migration,
wish you never were.

- Quote from Nima Yushij, the main founder of contemporary poetry in the Persian language.
“1997”

پس از اهدای کتاب خانه ام

یاران من

یاران من !
یاران نیمه شبان بی خوابی ام
گل های دارویی تنهایی و بی تابیم
پرنندگان کیهانی
ترانه های راز
روپاهای روشن
آتش گردان حقایق نزدیک و وقایع دور

چشمه های نور
هدیه های پر بها
با مهر
با امضا

آه، ای کتاب ها
من چگونه
جدا شوم ز شما؟

My comrades*

My comrades,
friends of sleepless nights,
medicinal herbs of
my frustration and loneliness,
birds of the universe,
hymns of secrets,
crystal dreams of present events
and past histories.

Fountains of light,
precious gifts with signet
and seal.
Oh, my precious books,
how can I part from you!

* While living in Moscow, Jaleh had collected hundreds of valuable books from writers all over the world. When she decided to leave Moscow, she gave them to the Russian State University. This piece was written on the point of departure.
“1998”

روح زن

رها نمی شوم از سرنوشت ناهنجار
همیشه سایه و دیوار، سایه و دیوار؟
و من که روح رهایی
و من که روح زن ام
زنور و نغمه
ز شعر و شکوفه جان و تن ام

نخواستم که بیفتم زیبا، نیافتادم
اگر چه بودم و بودم همواره در آوار
اگر چه دیدم و دیدم هزارها آزار
و سنگسار
چه وحشیانه، چه دهشت ناک!

زمان فتح رهایی است
ز هیچ سنگی و سدی دگر ندارم باک
که سیل سد شکنم
و درمسیر جهان ،
جاری همواره منم
که مادرم
که زنم.

Soul of Woman

Will be I be free of my evil fate?
Shadows and walls,
shadows and walls
forever?

And I, the soul of freedom.
And I, the essence of womanhood.
My body and soul,
of light, song,
poetry and blossoms.
*

I did not want to
surrender.
I did not.
I did not want to fall.
I did not.
Though in ruins
eternally,
though endured
tortures,
barbaric, harrowing.
Stoning!
*

Time to greet freedom in triumph.
No fear of blockades
and barricades.
A raging thunderous river,
flowing forever across time.
For I am a mother.
For I am a woman.

“1999”

برای پزشک معالج ام که نقاش است
و خواست دنیای درون مرا تصویر کند.

به نقاش

تصویر دنیای درون من
این غارهای تو در توی دریایی
با چه رنگ هایی!
سبز، سفید، آبی؟

چه رنگی دارد بی تابی،
یابی خوابی،
که شب همه شب
پلک ها پروانه وار،
پر پر زنان،
آرام نمی گیرند؟

گیرم غم را با سیاه قلم،
شادی را بالبخند،
یا شقایق شکفته نشان دادی .
آرزوی یخ بسته ،
امید به گل نشسته را،
با چه طرحی به تجسم می نشینی؟

نگاه کن!
ماه زرین از فراز درختان سبز،
آن قدر زیبا،
آن چنان خیال انگیز
که می خواهم در رنگ ها
شناور شوم.

و، که اگر روشنای شادی بخش رنگ ها نبود
دنیا چه بی رنگ،
آدمی چه دلتنگ می بود-

نگاه کن دور دست ها را
دریا را.
امواج آبی و طلایی،
انبوه – انبوه، عربده کشان
از تخته سنگ ها
می پرند بالا.
فرو می ریزند،
برمی خیزند،
و باز
و باز
تلاطم دریا و تلالوی ماه
و، شکوه ابدیت ...

اینک بیا!
با افسون رنگ ها
بر فراز صخره ی دریایی،
به جای من ،
پیکری بنشان.
نیمه انسان،
نیمه پرنده،
بال و پر افشان،
پا در سنگ،
سر بر ستارگان.

“For my GP, Dr David Wingfield, who is a painter and wanted to portray my inner world”

To the Painter*

How would you portray,
I wonder,
the labyrinthine caves of
my inner world?
White, blue, green?

What colour do
restlessness, sleeplessness have
when night after night,
the butterflies of my eyelids
flutter vainly to settle in calm?

Truly, you might be able
to exhibit grief with a charcoal,
or joy in a smile,
or a blooming poppy.
But tell me, how would you
portray a frozen desire,
or a blossomed hope?
And how can a poem,
or a piece of music
portray the soul of illuminating colours?

Look!
The silver moon riding high
on emerald trees.
So astounding, so dreamy.
And me, yearning to float in colours.
Imagine a world of no light
and no merry songs and
how disheartened we would have been!

Look at the distance,
the ocean,
golden, blue waves
heaving, wailing
reaching up
pouring down
scattering, rising
again and again.
Swinging ocean,
sparkling moon,
glamour of eternity.

Come now and
with the magic of colours,
set a figure instead of me,
perched on the ocean rock,
half human, half bird
with fluttering wings,
feet holding to the rock
head to the stars.

“2000”

سکوت آشفته

سکوت آشفته
سرود ستاره‌ی سرگردان در کهکشان‌ها
شعری پدید آمد.

آغاز هر شعر
آواز خدایان است
و تو
مطلع تمامی شعر های من .

Bewildered Silence

Bewildered silence
the anthem of a nomad star
in the universe.
A poem was born,
the beginning of which
hymn of gods
and you
the beginning of all my songs.

“2001”

دادگاه بشری

بشر که قطره ای از خون نمی تواند ساخت
مدام دریا، دریا، چرا بریزد خون ؟
مباد کشتن انسان و کیفر اعدام
ز دادگاه جهان ، نیست باد این قانون !

Human Court

Why do humans,
who cannot make a drop of blood,
constantly spill a sea of it?
Stop!
Obliterate from the World Court
killing of humans
and the death sentence.

“2001”

گریه قلم

من از حدیث حجاب
ز سرگذشت تو، ای زن
چنان غریق غم
که از نوشتن آن
گریه می کند قلم

My pen weeps

The tale of the veil,
your tale
oh, woman,
so drowns me
in Sorrow,
that my pen weeps
as it relates
your tale
oh, woman.

“2001”

آشتی

می خواهم با غم هایم آشتی کنم
می خواهم ستاره ستاره نفس بکشم
تا لحظه هایم زنگوله ی طلایی بر انگشتان بیاویزند
و در میان تاریکی ها به رقص نور در آیند
ظلم و ظلمت آفریدگان هم اند
دریغ از روزانی که با آن هردو
به سرگذشت .

پرنده ها با بال های پرواز گرشان
از تاریکی می گریزند
پس چگونه انسان در تیرگی ها روزگار به سرآرد؟

آیا کمتر فهمیدن انگیزه ی خوش تر زیستن نیست ؟
من هرگز آن را نخواستم
و هرگز به خویشتن خوش بودن دل نسپردم
اما بسیار غم خوردم
که اینک می خواهم
با غم هایم آشتی کنم.

Reconciliation

I am to reconcile with my blues.
I want to breathe the stars,
so that my moments
decorate their fingers
with golden chimes,
and in the middle of darkness,
perform the dance of light.
Darkness and oppressive tyrants
nurture each other.
I regret the days
that passed through both.
*

With their flying wings
the birds leave darkness.
How can humans endure it?
*

Is less knowledge
an impetus for a happier life?
Never did I wish that,
nor was contented with personal satisfaction.
Yet I have thought a lot
and I am to reconcile with my blues.

“2002”

باغ پاییز

باغ پاییز
قصر نور و طلاست
و ه که پاییز
تا چه حد زیباست
سرخ و زردش شراره روی بلور
عاشقانه نگه کنید آن جا
برگ و باد است یا پرنده ی زرد
می دود روی سبزه ها از دور؟

چه هوای خوشی
نه گرم
نه سرد
عطر ارکیده، نغمه مرغان
از بهاران رفته آرد یاد.
پرسم از حالت نگفتنی ام
از خزان ، دل گرفته ام
یا شاد؟

Autumnal Garden

The garden in autumn,
a palace of light and gold.
Oh!
how beautiful is the autumn,
red and yellow flames over crystal.
Look over there!
Is that a leaf in the wind,
or a yellow canary,
dancing on the green,
at a distance?

*

Such pleasant weather,
not cold, nor warm,
the scent of autumn leaves,
and the chirping of birds,
a reminder of the long gone springs.
Wondering in confusion,
I ask myself,
what are my feelings
towards this autumn?

“2003”

اهدا به پزشکان جهان

دکتر!

بیایید، بیایید، دکتر!
که چشمم به راه است .
دل و جان و هرتار مویم نگاه است .
که از در، درآیید دکتر!
به آرامی کوه با یک تبسم.
نویدی ز کشف جدیدی بیارید
شفایی، صفایی، امیدی بیارید، دکتر!

چنین است آیین ، که انسان
به هنگام بیماری و ناتوانی
خدا را فرا خواند
آری شما را، شما را.

نمی خواهد این را پذیرد
که پایان راه است .
به این واژه تلخ ، این واقعیت
به نابودی خویش – باور ندارد.

برآن است تا واپسین دم
زمین را
در آغوش گرمش فشارد.
بماند، بخواند، بداند
چرا " حفره ی کهکشانی،
سیاه است؟

چه نیک اخترى ، برتر از این که
تا زنده هستیم،
امید آفرینیم،
هستی پرستیم ، دکتر!

To the Doctors of the world

Oh, Doctor

My eyes are magnetised
to the road.

Come to me, come to me
oh, doctor.

My heart and soul,
every strand of my hair,
a waiting stare
for you to come
through the door,
oh, doctor

Majestic as a rock,
and the breeze of a smile,
the promise of a new discovery,
peace, hope, recovery,
oh, doctor

Ailing and fragile
I call on God,
on you
on you.

I won't embrace
the end of the road,
nor believe in finality,
this sour concept,
the fact of human annihilation.

I am to embrace the earth
in my warm bosom
to the end.
I want to stay,
to sing, to know
why is the Black Hole
black?

What would be more divine
than creating hope,
and loving life
while we are alive
oh, doctor.

“2003”

دشمنه و آینه

پرسی چگونه می گذرد زندگانی ام؟
فرقی نکرده ام ز درون، با جوانی ام.
آن روزهای روشن شیدایی و تلاش
وان روزگار عاصی آتشفشانی ام
حتا هنوز غرقه ی دریای آتش ام
همواره بی قرارم، سرشار و سرکشم

پرسی در این جهان پر از فتنه کیستم؟
یک شاعر به دام دو هجرت تمام عمر
ایرانی ام به گوهر و گاهی جهانی ام.
در خانواده ی بشر، آزاده زیستم
یک لحظه زنده رود زیادم ولی نرفت
شب ها بسا نهفته به یادش گریستم.

اما، من اهل شکوه ی بیهوده نیستم
چون دشنه است و آینه در دست من قلم
بر هر که بر حریم بشر پنجه می زند
پیکار شاعرانه کند، نغمه خوانی ام

یک باغ گل شکفته شود از تبسمی
گویند پیک خوش خبر شادمانی ام
موجم به بحر این همه زیبایی زمین
وقتی که غرق شعر شوم،
کهکشانی ام.

Dagger and Mirror

'How does life keep on?'

You ask.

On the inside, not much difference
from my youth,
those bright days of madness
and euphoria,
days of rebellion as a volcano,
a sea of fire,
restless and full of turbulence.

'Who are you in this treacherous world',

You ask.

A poet caught between
two migrations for life.
In essence, Iranian,
though internationalist at times.
Living freely amongst the human family,
though never forgetting Zende Rood,*
and hidden at nights,
wept its loss.

I do not lament in vain though,
the pen in my hand,
dagger and mirror.
Whoever violates humanity,
my poetry fights with poetic rhymes.

A garden blooms from
a simple smile.
The messenger of happiness,
I am a wave in the sea of the earth's beauty.
I am a universe, when engulfed
by poetry.

Zنده Rood, or Zayandeh Rood is a river that passes through Esfahan.

“2004”

نسیم نوروزی

به آن یگانه ببر
ای نسیم نوروزی
به جای نامه ی تبریک
بوسه هایم را.
بگو به یاد تونرگس نشانده ام در باغ،
توهم ز لطف بیارا
به سیره
جایم را.

New Year Breeze

Take, to that one and the only one,
you the breeze of New Year,
my kisses,
for a New Year card,
and tell him that
I have planted a narcissus
in the garden in his place,
and ask him
to kindly decorate my place
with greenery.

“2004”

با نگاه عاشقانه

روزی که امروز
دیروز فردا ست
من نیستم، اما توهستی
ما نیستیم، اما زمین هست
با هفت و هفتاد آسمان اش
هر آسمان با اختران بی کران اش
گر هست انسانی در آن سیاره ها
از جنس نور است.
دور است ، دور است
از این همه غم ها و شادی های ما
اما ، شگفتا!
می توان نامیداش انسان ؟

Seventy seven skies

The day that today,
would be yesterday in tomorrow,
I will not exist,
but you will.
We will not,
but the earth with its seventy seven skies,
each with countless stars, will.
Should there be a human being
in those stars,
it must be made of light,
and far, far away from
our joys and pains.
But how odd!
can we still call him a human being?

“2004”

من می اندیشم، پس هستم
دکارت

من هستم

من هستم
که می اندیشم.
اندیشه ام گاهی ساده، گاهی ژرف.

من هستم
که فرمانده ی اراده ی خویش ام
می کوشم ، می نویسم
و می خوانم
سنگ نوشته های توانمندی را
واژه به واژه، حرف به حرف .

من هستم
که شراب شبنم را
در جام لاله می نوشم
و گه گاهی
لبکی از پیاله می نوشم.

تنها برای تو
که زندگی را عاشقانه می نوشی
بر یاد شادی گذشته، لبخند می زنی
بر گم گشته، نمی خروشی.

چه سرسبز، چه سرشارند!
آنان که اگر رنجی آشکار و نهان دارند
توان آن دارند
کز زیر آوار سربرآرند
با بانگ بلند من هستم
من هستم
کز زیبایی رنگ ها و آهنگ های جهان
سرستم.

“I think, so I am”

I am,
therefore, I think.
My thoughts are sometimes simple,
sometimes deep.

I am the commander of my own will.
I strive,
I write and read
the inscriptions of empowerment
letter by letter, line by line.

I am,
therefore, I drink the wine of dews
from the goblet of tulips
and a sip from a wineglass
only for you, who drinks life
so lovingly and smiles
at the long-gone happiness
and does not mourn the loss.

How happy, how complete are
those, who suffer from a hidden
or exposed pain
and able still
to stand up and cry out:
I am,
I am,
intoxicated by the beauty of
colours and the songs of the world.

“2004”

لندن

با چه رازی نسیم می گوید
نوبهار است و نوبهاران است
با چه نازی درخت می رقصد
سرو دست اش شکوفه باران است
با چه سازی پرنده می خواند
تار، گیتار، یا سه تاران است؟
پارک ها سبز و لاله زاران است
لندن و آبشار باران است.

This is London

The breeze whispers secretly
the coming of spring.
The tree dances flirtatiously,
head to toe in blossom.
The bird sings
to the tune of an instrument.
Is it tar*, guitar, or sitar?
The parks are green and wrapped
in tulips.
This is London and the waterfall of rain.

- Tar is an Iranian musical instrument.

“2005”

پیام به ستاره ای که از مدار خود خارج شد

فرار کرد ستاره
ز کهکشان خودش
گریخت دختر خودسر
ز خاندان خودش
و یا پرنده ی آبی نوک طلائی بود
پرید و دور شدو دور
از آشیان خودش

ستاره ، آی ستاره ،
کجا، کجا رفتی !
به بی کرانی کیهان ،
به ماورا رفتی ؟
و یا که زد به سرات
در پی خدا رفتی ؟

ستاره ، هر چه که خواهی
به موج نور بگو
نیا، نیا به سراغ زمین
ز دور بگو
که ما به گرد زمین
گرم کشت و کشتاریم
به " انتحاری " و " اشغال گر " گرفتاریم!
ستاره ، در سفر کائنات روشن باش
شبان تیره، چراغ تخیل من باش .
به جشنواره ی شاد برابری بشر
بیا، اگر چه که پنجاه هزار سال دگر...

A message to a star that exited its orbit*

A star ran away from its orbit,
it was reported.*

Was it a stubborn girl who left her clan,
or, was it a bluebird with a golden beak,
who flew away from the nest?

Hey, star!

Where did you go, where?

Did you go beyond the galaxy,
or, did you go out of your mind and
in search of God?

Hey, star!

Whatever you want to say,
say it to the waves of light.

Say it from a distance.

Do not come near the earth, do not.

Here we are busy killing each other.

Here we are caught in the suicide bombings
and the occupying forces.

Hey, star!

Illuminate in your journey through the universe.

Be my guiding light on the dark nights.

Come to the jubilation of human equality,

come,

though in fifty thousand years time.

- It was in the news that a star separated from its orbit.
- “2005”

چه لحظه – لحظه!

چه لحظه – لحظه دگرگون شود
زمین و زمان
به هم زنییم چو مژگان
نه این بماند و نه آن
من از گذشته جدایم
چنان که پنداری
هزار سال از این پیش
آمدم به جهان

Moment by moment

Moment by moment,
time and existence transform.

In the blink of an eye,
neither this, nor that
will remain as ever.

So distant I am from the past,
as though I was born,
a thousand years earlier.

“2005”

Jaleh Esfahani

A biography

Jaleh Esfahani was born in Esfahan. Her father was a landowner and her mother, a housewife. Jaleh finished Behesht Aieen high school in Esfahan. In 1945, she moved to Tehran, where she was accepted at the Faculty of Literature, Tehran University. Shortly afterwards she married Shams Badi, a young army officer.

Jaleh was born a poet. Her first piece about her doll was written at the age of seven. At thirteen, she wrote a full piece. Her first collection of poetry was published in 1944. In 1946 she attended the first Iranian Congress of Poets and writers in Tehran. She was the only female poet to recite a piece in front of 2000 audience.

Consequently, Jaleh's husband went under persecution for his political views and was forced to leave Iran in 1947, taking his young wife with him. Jaleh never had the opportunity to decide whether she was willing to migrate. Thereon, the couple settled in Baku in Azarbaijan, where Jaleh learnt Russian and Azari languages and graduated from the Azarbaijan State University with a BA degree. Jaleh's husband, Shams Badi also got his PhD and became a well-known academic and historian in the then Soviet Union. Eventually, Jaleh and his family (two sons, Bijan and Mehrdad) moved to Moscow, where she got her PhD in Persian Literature from Lamanosov University. She worked at the Maxim Gorky International Academy of Literature until she left Russia for Iran in 1980, after the revolution in that country.

Jaleh has been the most active poet in the history of Persian literature. She has published more than 20 volumes of poetry, most of which had been translated into Russian, Azari and other Middle Asian languages. Some of her work has been translated into Chzeck by Professor Irjy Betchka and some into Kurdish and Arabic.

Apart from writing poetry, Jaleh had translated the works of Azari poets into Persian. In the former Soviet Union, as the only female Iranian poet, Jaleh had represented Iran by attending literary congresses and conferences and presented many papers on Persian literature. She had been known as the face of the Iranian woman in literature throughout the Soviet Bloc, especially Afghanistan and Tajikistan.

When Jaleh returned to Iran, she had hoped to settle there but in the turmoil of the revolution, she left for London, where she had been living to the present time. Jaleh is still actively writing and assisting young poets to promote their work.

Publications:

Research work and translations:

- 1- Nima Yushidge, the father of Modern Persian poetry (in Russian).
- 2- What is modern poetry? A comparative study of Iranian, Afgha and Tajik poets.

- 3- A study of the works of Aref Ghazvini, the avanguard Iranian poet of early twentieth century.
- 4- Translation of some Azari plays into Persian.
 - 5- Translation of a selection of Persian poetry into Russian.
 - 6- The shadow of years; an autobiography

Poetry

- 1- Zنده Rood
- 2- Portrait of the world
- 3- If I had a thousand pens
- 4- The unbeatable Alborz
- 5- Oh, Shorteh breeze
- 6- The cry of silence
- 7- Songs of the forest
- 8- Whisper of the flight
- 9- Wave in wave
- 10- Splendour of silence
- 11- Every flower has a scent; a translation of Russian and other Soviet bloc poets into Persian.
- 12- Wild flowers
- 13- Purple ship

Unpublished work:

- 1- Translation of three thousand lines of contemporary and classic Azari poetry into Persian.
- 2- The life and works of Iranian poet laureate, Malek O'Shoarai Bahar, a PhD thesis.
- 3- Shirin's character in the Khosrow and Shirin epic love story, written by the great classic Iranian poet, Nezami Ganjavi.
- 4- Nima Yushidj, the father of contemporary Persian poetry.
- 5- Translation of some Azari plays into Persian.
- 6- Comparative study of contemporary poetry in Iran, Afghanistan and Tajikistan.

Rouhi Shafii is a social scientist, specialised in women's issues. She is also a published author and translator. She has translated many books and articles from English into Persian.

She has published *Scent of Saffron* (three generations of an Iranian Family) and *Pomegranate Hearts* (a tale of love, loss and history) in English.

Migrating Birds (a selection of poems), is her first work of translating Persian poetry into English.

Acknowledgment

I would like to thank my dear friend Rouhi Shafii, who translated my poems into English.

My special thanks and appreciation goes to Mr Glyn Purseglove and Ms Parvin Loloï for editing the translations.

I also thank Ms Roya Tavazoi for typing the original Persian versions.

Jaleh Esfahani